

KESKI-SUOMEN KALATALOUSKESKUS RY
POHJOIS-PÄIJÄNTEEN KALATALOUSALUE
TUTKIMUKSIA/tiedonantoja 2025

Tammenkosken seuranta 2025

Joonas Pysäys

Jyväskylä 2025

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Menetelmät	1
2.1 Sähkökoekalastus	1
2.2 Kutupesäkartoitus	2
3 Tulokset	4
3.1 Sähkökoekalastus	4
3.2 Kutupesäkartoitus	4
4 Tarkastelu ja johtopäätökset	4
Viitteet	6

1 Johdanto

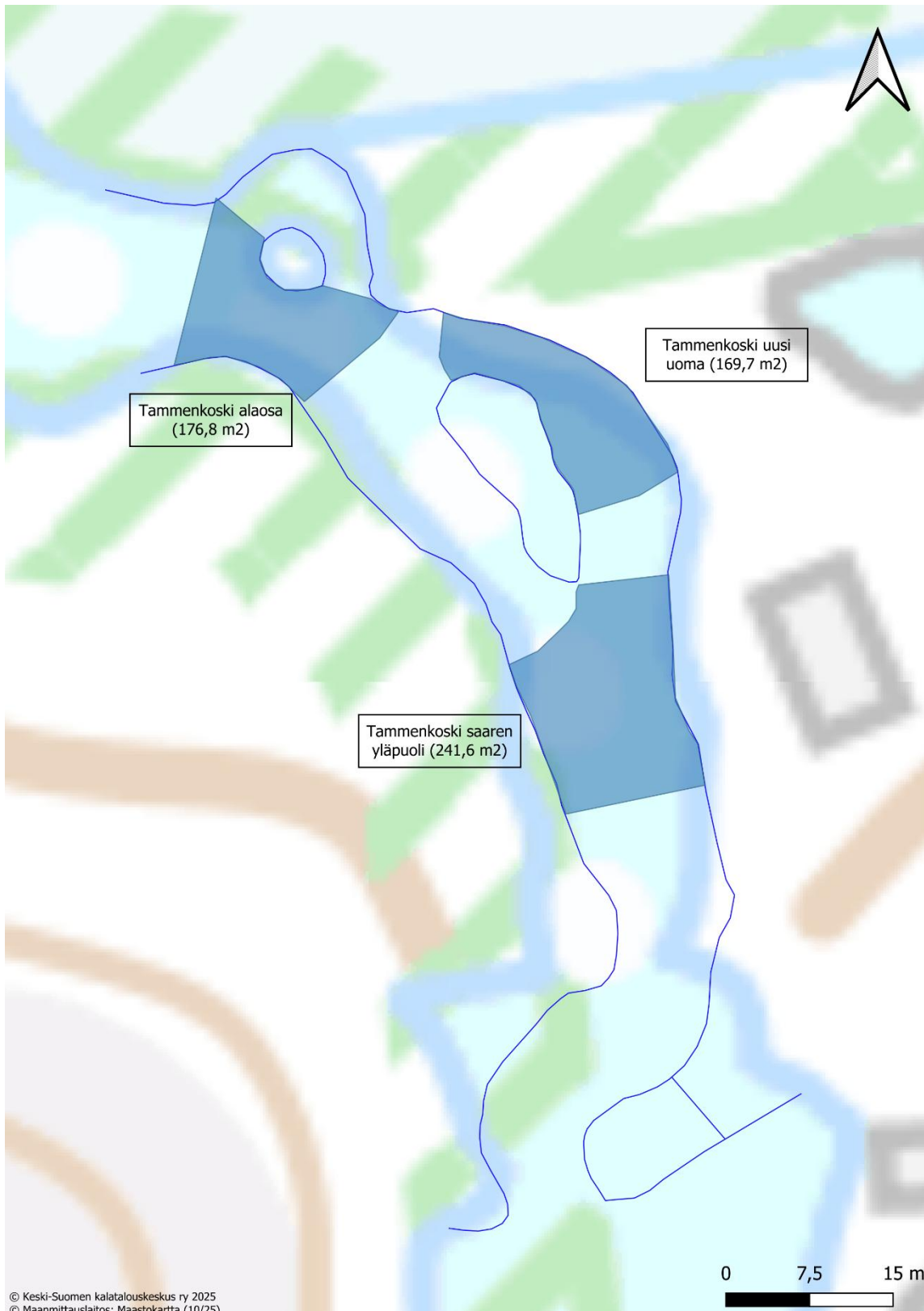
Rutajoen Tammenkoskella, eli Seinäkoskella sijaitseva Tammen myllyn pato purettiin ja Tammenkoski kunnostettiin Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen toimesta syksyllä 2024. Tämän seurantahankkeen tavoitteena on tarkkailla ja arvioida, kuinka kunnostustoimenpiteet ovat vaikuttaneet taimenen poikastuotantoon Tammenkoskella. Lisäksi seurannan avulla saadaan tietoa mahdollisesta täydennyskunnostustarpeesta esimerkiksi kutusoraikkojen osalta.

Tammenkosken seurantaan on saatu avustusta kalatalouden edistämismäärärahoista Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

2 Menetelmät

2.1 Sähkökoekalastus

Tammenkosken koealat sähkökoekalastettiin 4.9.2025 Keski-Suomen kalatalouskeskus ry:n toimesta. Sähkökalastuksissa käytettiin akkukäyttöistä Hans-Grassl -sähkökalastuslaitetta (IG 200-2). Käytetty jännite oli 200–400 V ja tasavirran pulssi 50 Hz. Kaikki koealat kalastettiin yhteen kertaan koko uoman leveydeltä eikä sulkuverkkoja käytetty. Tulokset kirjattiin koekalastuksen jälkeen koekalastusrekisteriin. Raportissa esitetyt koealakohtaiset kalatiheydet on laskettu yhden poistopyynnin minimiestimaatteina. Veden lämpötila oli koekalastuksen aikana 15,8 °C. Tammenkosken seurantaan valittiin kolme koealaa, jotka sijaitsevat kosken ala- ja keskiosalla potentiaalisiksi oletetuilla taimenen poikasalueilla (Kuva 1).

Kuva 1. Kartta Tammenkosken seurantakoealoista. Arvio koealojen rajoista on korostettu sinisellä värillä.

2.2 Kutupesäkartoitus

Kutupesäkartoitus toteutettiin 29.10.2025. Keski-Suomen kalatalouskeskus ry:n toimesta. Kartoitus kohdistettiin kunnostuksen yhteydessä rakennetuille kutusoraikoille (Kuva 2). Kartoituksen yhteydessä

tarkkailtiin myös kutusoran paikallaan pysymistä ja korjaustarvetta. Veden lämpötila oli kutupesäkartoituksen aikana 5,7 °C.

Kuva 2. Kunnostuksen yhteydessä rakennettujen kutusoraikkojen sijainnit Tammenkoskella. Karttaan merkityt soraikot eivät täysin vastaa niiden todellista pinta-alaa.

3 Tulokset

3.1 Sähkökoekalastus

Tammenkosken alaosan 176,8 m² koealalta saatiin 18 ahventa, yksi hauki, kolme kivisimppua, yksi made ja kolme särkeä (Taulukko 1).

Laji	Alkuperä	Ikä	Kokonais- lkm	Kokonaispaino (g)	Keskipituus (mm)	Keskipaino (g)	Yks./100 m ²
Ahven	luontainen	ei määritetty	18	89		4,9	10,18
Hauki	luontainen	ei määritetty	1	828		828	0,57
Kivisimppu	luontainen	ei määritetty	3	9		3	1,70
Made	luontainen	ei määritetty	1	7		7	0,57
Särki	luontainen	ei määritetty	3	10		3,3	1,70

Vanhasta kala-altaasta muodostetun uuden uoman 169,7 m² koealalta saatiin 18 ahventa, yksi kiiski ja kaksi särkeä (Taulukko 2). Koealan yläpuolisen koskisuvannon yläosalla nähtiin noin 20–30 cm taimen.

Laji	Alkuperä	Ikä	Kokonais- lkm	Kokonaispaino (g)	Keskipituus (mm)	Keskipaino (g)	Yks./100 m ²
Ahven	luontainen	ei määritetty	18	96		5,3	10,61
Kiiski	luontainen	ei määritetty	1	13		13	0,59
Särki	luontainen	ei määritetty	2	2		1	1,18

Saaren yläpuolen 241,6 m² koealalta saatiin 18 ahventa, yksi hauki, yksi kiiski ja 10 särkeä (Taulukko 3).

Laji	Alkuperä	Ikä	Kokonais- lkm	Kokonaispaino (g)	Keskipituus (mm)	Keskipaino (g)	Yks./100 m ²
Ahven	luontainen	ei määritetty	18	60		3,3	7,45
Hauki	luontainen	ei määritetty	1	34		34	0,41
Kiiski	luontainen	ei määritetty	1	15		15	0,41
Särki	luontainen	ei määritetty	10	11		1,1	4,14

3.2 Kutupesäkartoitus

Tammenkosken kunnostussoraikoilla ei löydetty kutupesiä vuonna 2025. On kuitenkin mahdollista, että taimen on kutunut Tammenkoskella, mutta pesät eivät olleet havaittavissa puhtaasta ja huokoisesta kunnostussorasta. Soraikot ovat pysyneet paikoillaan vuoden ajan, ja levää on kertynyt hieman soraikkojen sisään.

4 Tarkastelu ja johtopäätökset

Koekalastuksen perusteella ensimmäisenä kunnostettuun Tammenkoskeen ovat levinneet ylä- ja alapuolisen vesistön ahvenen- ja särjenpoikaset. Kivisimppu ei ollut vielä levinnyt kosken suuremmin muokattuihin uuteen uomaan ja saaren yläpuoliselle keskiosalle, mutta niitä saatiin kosken alaosalta. Sähkökalastamalla saatujen lajien lisäksi koskessa esiintyy kunnostustyön sekä kesän aikana tehtyjen näköhavaintojen perusteella jonkin verran taimenta (Ruuska 2025). Syksyn 2025 koekalastuksen sekä kutupesäkartoituksen

havaintojen perusteella koskeen tehdyt kutusoraikot ovat säilyneet paikoillaan ja suhteellisen puhtaina, eikä tällä hetkellä vaadi täydentäviä kunnostustoimia. Kutusoraikkojen lisäksi myös muut kunnostusrakenteet ovat säilyneet ehjinä. Soraikkojen mahdollisesta puhdistus- ja täydennystarpeesta saadaan lisää viitteitä tulevien seurantavuosien aikana.

Taimenen poikastuotannon tiedetään olleen Tammenkoskella vähäistä ennen padon poistoa ja kosken kunnostamista, ja Koekalastusrekisterin mukaan viimeisin taimen on saatu vuonna 2009 Tammenkosken alaosalta. Erityisesti kosken keski- ja alaosalta on runsaasti taimenen pienpoikasille soveltuvia suojapaikkoja, minkä perusteella Tammenkoski soveltuisi vastakuoriutuneiden taimenten istutuskohdeksi, mikäli istutuksia päätetään tehdä. Alaosalle tehdyn istutuksen jälkeen voidaan seurata myös poikasten levittäytymistä kosken kiivaammalle yläosalle. Lisäksi poikasistutukset tukevat taimenen tilaa Rutajoen yläosalla. Rutajoen taimenenpoikasistutukset voidaan toteuttaa esimerkiksi vuorovuosittain Korvenkosken kalatien alapuoliselle alueelle sekä Tammenkoskeen. Vuorovuosittainen istutus tukisi myös luontaisen lisääntymisen tarkkailua kohteissa, joille ei ko. vuonna ole istutettu taimenenpoikasia. Kohteen seurantaa on suositeltava jatkaa vuosittain sähkökoekalastusten ja kutupesäkartoitusten osalta.

Viitteet

Ruuska H. 2025. Suullinen tiedonanto 4.9.2025.

Joonas Pysäys
Keski-Suomen kalatalouskeskus ry
Kauppakatu 19 B 14-16
40100 Jyväskylä
joonas.pysays@kskalatalouskeskus.fi
040 1626 400